

De voor het schrijven van een voorlichtingsplan

➤ Stap 1; Inventariseren van de voorlichtingsvraag.

- Formuleer het probleem
- Stel het probleem in de vragende vorm

! Let op dat je bij het formuleren van het probleem alleen zichtbaar vertoont gedrag beschrijft. Let er altijd op dat je niet je eigen interpretaties aan bepaald gedrag koppelt. Je gaat voorlichting geven over het onderwerp dat je hier formuleert.

➤ Stap 2; Inventarisatie van kenmerken van de zorgvrager.

Verzamel allerlei gegevens van je zorgvrager.

! Let op dat je een opsomming geeft en niet een beschrijving.

- Leeftijd:
 - Sekse:
 - Burgerlijke staat:
 - Beroep:
 - Opleidingsniveau:
 - Taalgebruik:
 - Religie/ cultuur:
 - Vrijtijdsbesteding:
 - Wat weet de zorgvrager van het gezondheidsprobleem?
 - Hoe is de houding van de zorgvrager tegenover het gezondheidsprobleem en gedragsverandering?
 - Wat heeft de zorgvrager tot nu toe gedaan aan het gezondheidsprobleem?
-

➤ Stap 3; Opstellen van voorlichtingsdoelen

! Let bij het opstellen van een doel er altijd op dat je gericht bent op de toekomst; hoe wil jij dat het er in de toekomst uitziet? Dus niet hoe de situatie er nu uitziet, maar hoe moet het er in de toekomst uitzien?

Een goede doelstelling voldoet aan de volgende eisen:

- Je beschrijft drie soorten doelen; kennisdoel, houdingsdoel en een gedragsdoel.

Je beschrijft wat je wilt bereiken wat betreft kennis, houding en gedrag.

Je begint de beschrijving van je doel altijd met "de zorgvrager kan (aangeven dat)"

-kennisdoel; De zorgvrager kan aangeven dat.....

(slaat op het verstandelijke, je patiënt moet in de toekomst meer weten)

-houdingsdoel; De zorgvrager kan aangeven dat.....

(slaat op de houding die je patiënt moet hebben t.o.v. het probleem, gebruik in je doelstelling woorden als acceptatie, motivatie, positief, negatief enz.)

-gedragsdoel: De zorgvrager kan aangeven dat.....

(slaat op het gedrag die je patiënt moet gaan vertonen)

- Er staat in binnen welke tijd het doel bereikt moet worden
- Ervaart je patiënt het doel als haalbaar?
- Zijn de doelen te evalueren? (bij stap 6 evalueer alles, dus je doelen moeten wel te evalueren zijn)

! Let op dat je de doelen zo concreet mogelijk formuleert. Geen vage omschrijvingen maar omschrijf zo precies mogelijk wat je wilt bereiken wat betreft kennis, houding en gedrag en binnen welk tijdbestek.

➤ **Stap 4: Kiezen van de inhoud en de voorlichtingsmethoden en -middelen**

Je geeft bij deze stap aan wat de inhoud zal zijn van je voorlichting, de methoden en de middelen die je bij je voorlichting gebruikt.

- Inhoud: Geef in korte omschrijvingen en steekwoorden aan wat er allemaal aan de orde moet komen tijdens het contact met je zorgvrager. Welke onderwerpen bespreek jij met hem/ haar?
Je gaat hierbij in op hoe je het contact met je patiënt begint, wat je allemaal aan de orde wilt laten komen (de doelen die je gesteld hebt) en de volgorde waarin de onderwerpen aan bod komen.
!Let er op dat je rekening houdt met de behoeften, voorkennis, begrip en belevingswereld van de zorgvrager. Als voorlichter moet je zelf goed op de hoogte zijn van de inhoud.
- Methoden: Je vertelt in je plan welke methode je wilt gaan gebruiken voor je voorlichting. Er zijn drie soorten voorlichtingsmethoden:
 1. mondeling voorlichting
 2. schriftelijke voorlichting
 3. audiovisuele voorlichting
- Voorlichtingsmiddel: Je vertelt in je plan welk voorlichtingsmiddel je wilt gaan gebruiken voor je voorlichting.
Er zijn vier soorten voorlichtingsmiddelen:
 1. schriftelijk voorlichtingsmateriaal: folders, brochures, informatieboekjes
 2. audiovisueel materiaal: video, dia's, foto's, tekeningen, geluidscassettes, cd-rom's
 3. demonstratiemateriaal: modellen van organen, voedingsmiddelen, hulpmiddelen, spuitmaterialen, incontinentiematerialen, prothesen
 4. spelmaterialen: kwartetspel, computerspelletjes, dokterssetje

➤ **Stap 5: Uitvoeren van de voorlichting**

Als je een keuze voor de inhoud en de methoden en middelen hebt gemaakt, kun je nadenken over de organisatie van de voorlichting: wie licht voor over wat, waar en wanneer?

De uitvoering van het voorlichtingsplan staat of valt vaak met een goede organisatie. Je moet de volgende vragen beantwoorden:

- Waar en wanneer geef je de voorlichting?
- Beschik je als voorlichter over de juiste kennis, houding en vaardigheden?
- Hoe zorg je voor een goede voortgang (continuïteit) van de voorlichting?
- Hoe zorg je voor een goede afstemming (coördinatie) tussen de voorlichters en de voorlichting die ze geven?

➤ **Stap 6: Evalueren van de voorlichting**

Je voert twee soorten van evaluatie uit: productevaluatie en procesevaluatie

- Productevaluatie: Geef in je plan aan hoe jij de doelen gaat evalueren. Je gaat na of de voorlichting effect heeft gehad. Enkele manieren om dit te doen zijn:
 - het stellen van vragen aan de zorgvrager of zijn naaste(n) (mondeling/ schriftelijk)
 - het observeren van de geleerde vaardigheden of gedragingen
 - de rapportage over de gegeven voorlichting nalezen
- Procesevaluatie; Normaal gesproken evalueer je het proces dat je met je zorgvrager hebt doorgelopen maar in dit geval evalueer je het samenwerkingsproces met je subgroep. Je beschrijft het samenwerkingsproces. Hierin komen o.a. aan de orde:
 - hoe de verdeling is geweest in het maken van de opdracht
 - waar liep je tegenaan?
 - hoe loste je problemen op?
 - hebben jullie goed naar elkaar geluisterd?
 - was een van jullie de 'leider', de persoon die het proces aanstuurde?
 - enz.